

Kreativnost kod djece

“Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu.”

Mahatma Gandhi

Pripremila:

Nina Vela Vrabec, dipl.soc.pedagog

Što je kreativnost?

Kreativnošću se označavaju mentalni procesi koji dovode do novih rješenja, ideja, zamisli, umjetničkih formi, teorija i proizvoda koji su jedinstveni i novi.

Riječ je latinskog porijekla – “creare” znači stvarati, rađati.

Za ono što je kreativno kažemo najčešće da je – originalno, novo, neuobičajeno, spontano, primjereno itd.

*Često se kao sinonimi za kreativnost koriste riječi – **genijalnost i originalnost.***

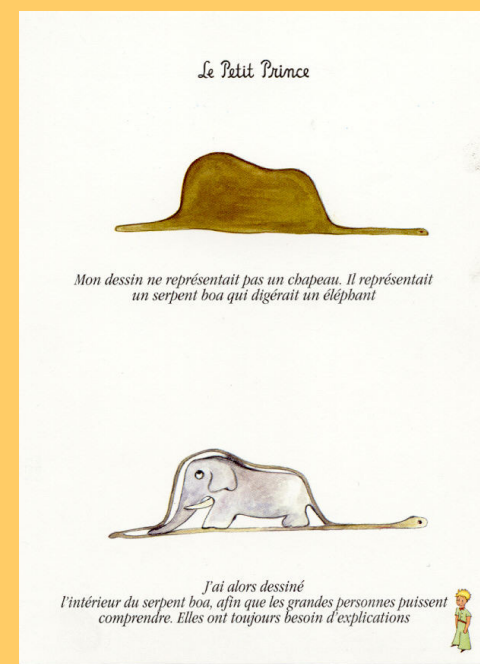
**Humanistička psihologija
polazi od toga da je kreativnost
opća i osnovna potreba čovjeka
– kreativnost je bitan izraz
razvoja čovjeka.**

**Važno je upitati se kao roditelji:
Potičemo li vlastitu kreativnost?
Kako? Kada? Zašto?**

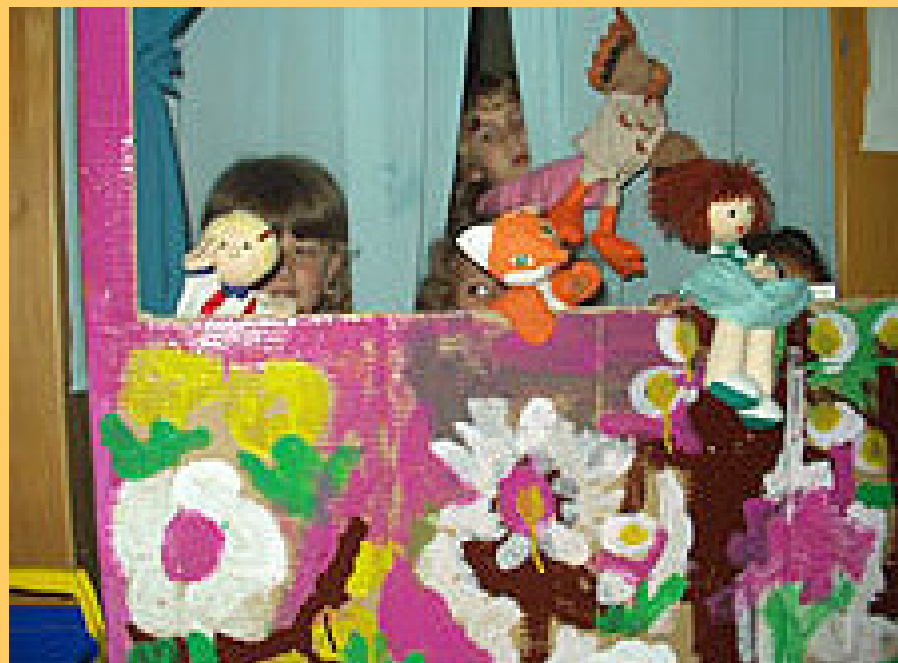
*“More ne možeš prijeći,
zureći u vodu”*

Rabindranath Tagore

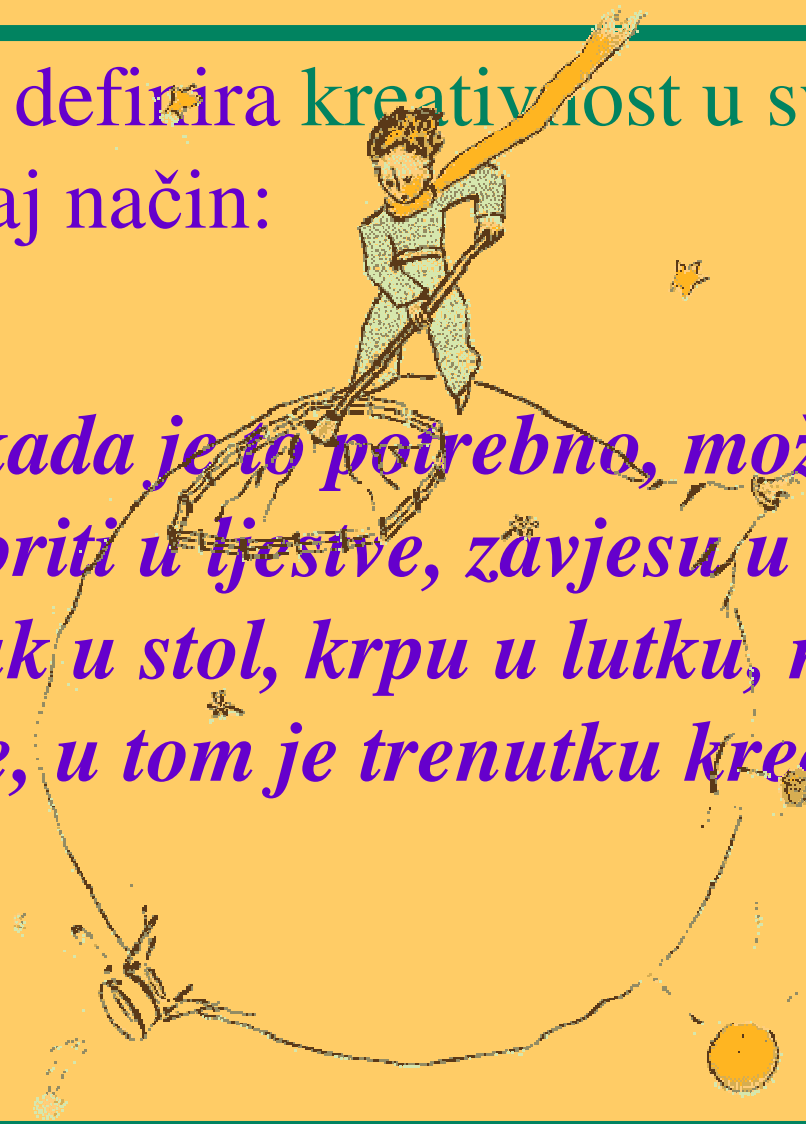
**Što znači misliti
kreativno?**

H. Roth definira kreativnost u svakodnevnici na ovaj način:

Tko, kada je to potrebno, može ogradu pretvoriti u ljestve, zavjesu u haljinu, sanduk u stol, krpu u lutku, mikroskop u oružje, u tom je trenutku kreativan.

Kreativno mišljenje mogu ograničavati zahtjevi da se obuzda mašta, da se “misli kao i drugi”, da se kreće sigurnim, poznatim i prihvaćenim putevima.

Kreativno mišljenje bira, nasuprot tome, nesigurne, neutabane staze!

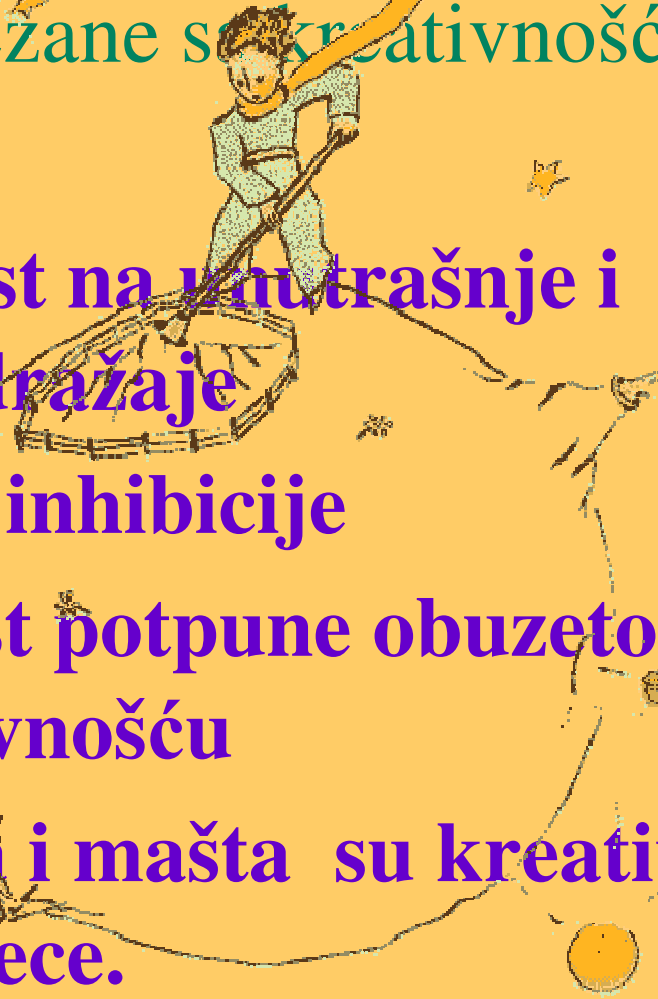
Važne značajke *dječijeg* mišljenja
koje su povezane s kreativnošću:

**Osjetljivost na unutrašnje i
vanjske podražaje**

Izostanak inhibicije

**Mogućnost potpune obuzetosti
nekom aktivnošću**

**Imaginacija i mašta su kreativna
prednost djece.**

Zato dijete uvijek može roditelja naučiti

Da bude veseo bez razloga!

*Da bude uvijek nečim zaokupljen i
zabavljen!*

*Da se zna svom snagom zauzeti za
ono što želi!*

Kako poticati kreativnost?

Odrasle osobe, učitelji i roditelji, mogu poticati kreativnost djece na brojne načine:

postavljanjem pitanja koja pobuđuju različite psihičke funkcije – *Tko?, Kada?, Gdje?, Kako?, Zašto možeš...?, Što bi bilo kad bi...?, Imaš li drugu ideju?, Usporedi, što je bolje, ljepše... ? Što te još podsjeća na to? Po čemu je to slično a po čemu je različito od...? Što misliš da će se dogoditi ako...? Na što te to podsjeća? itd.*
?, Objasni!, Na koji još način

S djecom možemo igrati i različite **igre**:

- Igre originalnih odgovora** - npr. *Što je sve crveno?* – uobičajeni odgovori donose 1 bod (jabuka, srce, rajčica), neuobičajeni 2 ili više (Mars, kapa patuljka)
- Igre riječima** – povezivanje, premetanje i dr.
- Izmišljanje nastavka priče ili drukčijeg kraja**
- Pronalaženje veza** – npr. *Što je zajedničko mravu i lokomotivi?*
- Različite upotrebe** – npr. *Za što sve može poslužiti olovka?*
- Dovršavanje jednostavnih crteža na što zanimljiviji način**
- Smišljanje i dodavanje različitih pokreta**
- Problemske priče i dr.**

Obitelj koja njeguje kreativnost:

* trudi se smanjiti anksioznost i stres kod sebe i kod djece, stvarajući ozračje i kojem je dijete **sigurno, prihvaćeno i slobodno**

* usmjerena je na **proces** koji vrednuje više od rezultata

* uklanja **vremenska ograničenja** iz aktivnosti u kojoj sudjeluje dijete

* uspostavlja slobodno i otvoreno ozračje, a **samoizražavanje** se ohrabruje i cijeni

* dijete se ohrabruje da razmjenjuje i nadopunjava (proširuje) svoje ideje, da preuzima **rizik**

* natjecanje i nagrađivanje se nastoji **izbjegavati** kao i prosuđivanje

Zato roditelji ,svojoj djeci:

Osigurajte ono što im treba!

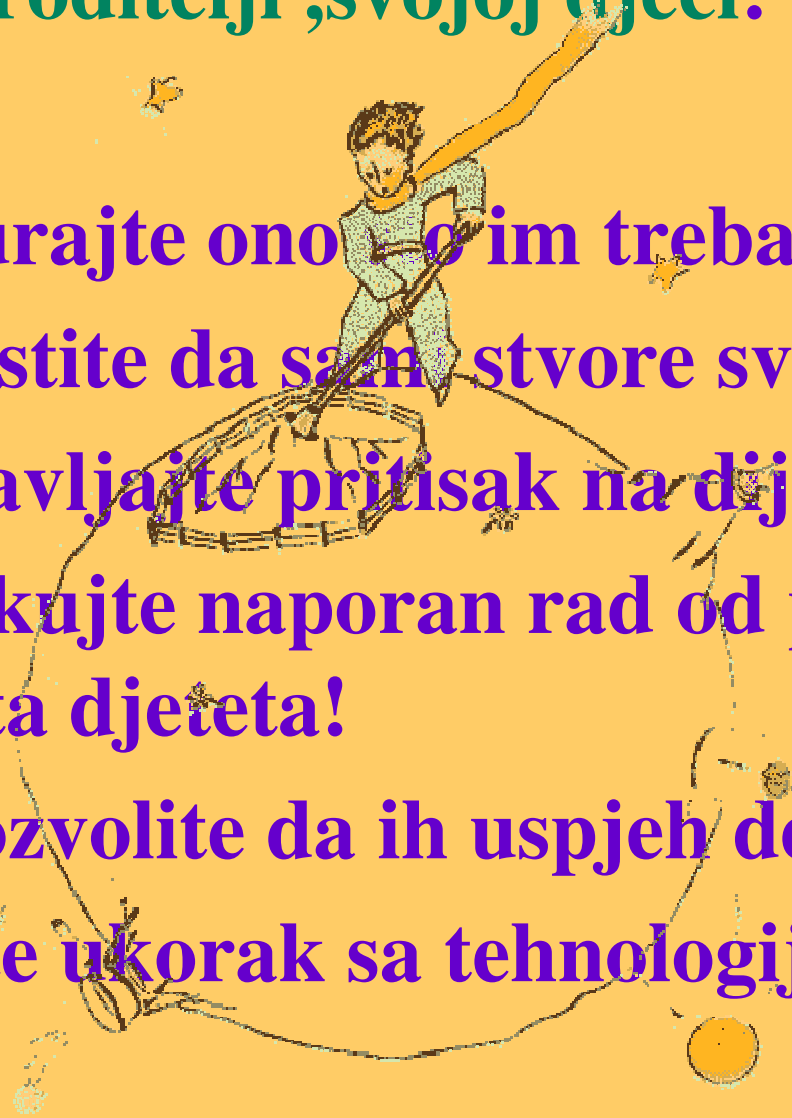
Dopustite da sami stvore svoja pravila!

Ne stavljajte pritisak na dijete!

Razlikujte naporan rad od prirodnog talenta djeteta!

Ne dozvolite da ih uspjeh demotivira!

Budite ukorak sa tehnologijom!

Kako bi pomogli stvaranju ideja recite im...

Da, i...

To je dobra ideja, razmišljanje..

Odlično, isprobajmo to..

Kako ćemo pronaći vrijeme da vidimo da li to funkcionira?

Što nam je potrebno da to ostvarimo?

Pokažimo to svima

Reci mi nešto više o tome

Koje su prednosti?

Kako možemo ukloniti nedostatke?

Kakav je plan akcije?

Što ja mogu učiniti kako bih ti pomogao?

Sviđa mi se to

ponašajte se...

Entuzijastično i zainteresirano

Slušajmo i pokušajmo razumjeti zašto to predlažu

Nastavimo ih poticati u razvijanju ideje

Inteligencija i kreativnost

Istraživanja pokazuju relativno malu povezanost između kreativnosti i inteligencije:

Oni koji postižu niske rezultate ispitivane klasičnim testovima inteligencije, postižu niske rezultate i u testovima kreativnosti.

Oni koji postižu visoke rezultate u testovima inteligencije, postižu od najnižih do najviših rezultata u testovima kreativnosti. Drugim riječima, prosječna inteligencija je nužan, ali ne i dovoljan uvjet za kreativno mišljenje.

I visoko inteligentna i visoko kreativna djeca su u školi uspješnija od ostale djece.

Istraživanja pokazuju neka specifična *obilježja obitelji* iz kojih potiču kreativna djeca – to su obitelji u kojima se cijene **dječji interesi, nezavisnost i preuzimanje rizika.**

S druge strane, obitelji visokointeligentne djece, prema istraživanjima, češće daju više važnosti **dobrom ponašanju i školskom uspjehu.**

Darovitost i kreativnost

Darovitost podrazumijeva izuzetna postignuća u nekim aktivnostima.

Hoće li se potencijalna darovitost djeteta kada odraste iskazati kao produktivna darovitost ovisi o:

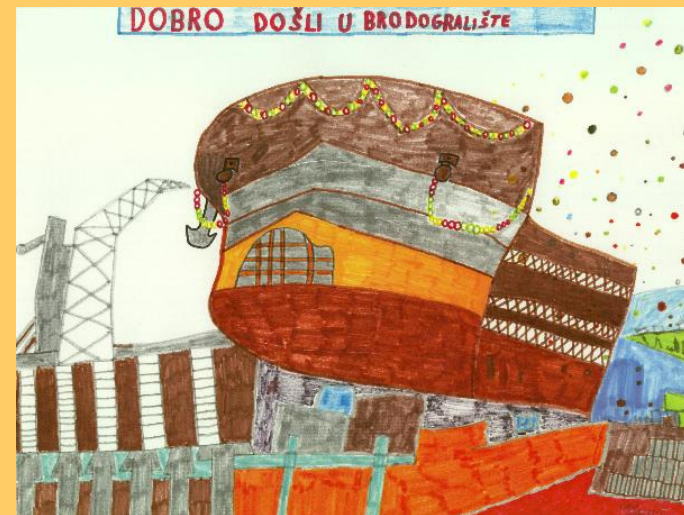
- * povoljnoj poticajnoj okolini
- * kreativnosti
- * svojstvima djetetove ličnosti (specifičnoj usmjerenosti na zadatak, *motivaciji*, sklonosti riziku)
- * visoko razvijenim sposobnostima

“Kvalitetno sjeme može nositi genetski dobre dispozicije predaka, no koliko će kvalitetnog ploda jednog dana nastati ovisi o nizu činitelja nužnih za rast i razvoj biljke”.

kreativne osobe su:

- otvorene prema okolini
- kritične
- fleksibilne
- lako se oduševе
- imaju puno inicijative
- originalne

kreativne osobe su:

- **nekonvencionalne**
- **energične i hrabre**
- **vole novo**
- **ustrajno rade na rješavanju zadatka, problema**
- **neovisne**
- **zrele, emocionalno stabilne i dominantne**
- **imaju izrazit osjećaj za humor**

Kreativnost kao cilj obrazovanja i odgoja

Djecu trebamo sve više učiti rješavanju problema.

Za kreativno mišljenje i ponašanje potrebno je i imati pouzdanja u vlastita prosuđivanja i hrabrosti za zalaganje za vlastite ideje.

Stoga djecu trebamo poučavati i kritičnom prosuđivanju, a ne preuzimanju tuđih ideja. S druge strane, rad se sve više odvija timski pa je potrebno učiti djecu suradnji i rješavanju konflikata.

“Za stado nije dobro ako im je vođa vuk, a još manje ovca.”

Kreativnost kao cilj obrazovanja i odgoja

Slavna učiteljica Ellen Key u knjizi “Stoljeće djeteta” piše o tome: *“Stvaranje novog naraštaja treba odgojitelja koji neće savjetovati djetetu da čini ono što i drugi čine, već će se radovati kad uoči da dijete odstupa od toga. Ako nam tuđe mišljenje postane smjernica, počet ćemo se podčinjavati i tuđoj volji i tako postati samo dio horde koju “nadčovjek” vodi na temelju svoje volje, volje koja ne bi mogla svladati broj ličnosti koje su svaka oblikovane za sebe”.*

Tehnike koje pomažu poticanju kreativnosti:

“Slučajni pojmovi”

“Postavljanje pitanja”

“Šest univerzalnih pitanja”

“Oluja ideja”

“Šest šešira” (tehnika paralelnih pitanja)

“Provokacija”

“Umne mape”

“Humor”

“Sjećanja iz budućnosti i vođene fantazije”

“ Ono što je iza nas i ono što je ispred nas, sitnica je u odnosu na ono što je unutar nas “

R.W. Emerson